

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Střední Čechy

Inspekční zpráva

**Střední odborné učiliště potravinářské Jílové u Prahy Šenflukova
220**

Šenflukova ul. 220, 254 01 Jílové u Prahy

Identifikátor školy: 600 007 791

Zřizovatel: Ministerstvo zemědělství ČR, Těšnov 17, 117 05 Praha 1 Nové Město

Školský úřad Praha - západ, Podskalská 19, 128 25 Praha 2

Termín konání komplexní inspekce: 5. - 11. leden 2000

Čj.	025 11/00-2165
Signatura	kb4ht201

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Všeobecně vzdělávací předměty

Český jazyk a literatura

Nástavbové studium ukončené maturitní zkouškou

Časová dotace ve sledovaném předmětu odpovídá schválenému učebnímu plánu, ale členění učiva do konečného maturitního ročníku neodpovídá učební osnově schváleného vzdělávacího programu. Perspektivní a bezprostřední příprava pedagoga není v souladu s učebními osnovami. Časově-tematický plán obsahuje několik tematických celků ročníku předcházejícího, nepojímá osnovami předepsané učivo slohu. Reálná výuka v lednu současného maturitního ročníku probírá učivo předcházejícího ročníku, osnovami předepsané učivo nebylo ještě vykládáno. Zápisy v třídní knize a poznámkové sešity žáků dokazují, že v současném školním roce nebylo doposud vyučováno předepsané slohové učivo, taktéž jazykové učivo bylo procvičováno pouze v jedné listopadové vyučovací hodině (viz Protokol o kontrole). Časově-tematický plán má pouze proklamativní charakter, jelikož naplánované učivo nesouhlasí s konkrétní reálnou výukou.

Při současném tempu výuky jsou ohroženy stanovené výukové cíle standardu vzdělávání, jelikož pro probrání všech předepsaných tematických celků učebními osnovami zbývá časově krátké údobí.

Maturitním ročníkům vyučuje odborně a pedagogicky způsobilý vyučující. Výuka probíhá v kmenových třídách, jejichž prostředí působí zastarale, je málo podnětné, neestetické. Výuka se opírá o dominantní postavu pedagoga a převážně jeho vlastní literární publikace a obrazový materiál. Didaktická technika nebyla vůbec použita.

Organizace hospitovaných hodin byla charakteristická konzervativní, rutinní strukturou a formou práce postavenou na dominantní roli učitele. Výklad byl doplňován značným množstvím ukázek, se kterými včetně závěrů pracoval sám učitel. Žáci během zdlouhavé jednostranné formy práce přestávali mít o vykládanou látku zájem. Vedle výkladové metody byla použita forma řízeného rozhovoru, při níž žáci reagovali ojedinele, působili těžkopádně, neuměli formulovat myšlenku, vyjádřit se. Učitelova snaha navázat s nimi alespoň povrchní diskuzi na dané téma ztroskotávala především na velmi chabých komunikativních schopnostech žáků, stejně jako na jejich znalostech. Výuka jako celek byla rozvleklá, neefektivní, s nedostatečnou zpětnou vazbou. Konečný zápis vyložené látky podle diktátu učitele, který formuloval i dlouhá knižní souvětí, byl důkazem, že žáci nejsou vedeni ani ke schopnosti aplikovat učivo, ale k pouhému mechanickému učení, jež ale také velmi těžko zvládají.

Vyučující se snažil svým sugestivním výkladem žáky motivovat včetně velkého množství ukázek. Každý, byť sebemenší, výkon byl pozitivně hodnocen. Pověštinou na snahu učitele ale žáci nereflektovali. Frontálně vedená forma výuky umožňovala žákům pouze jednostrannou možnost projevu. Vyučující vystupoval velmi přátelsky a vstřícně. Během výuky ukázal velmi dobré odborné znalosti, rezervy se projevíly ve formách a metodách práce adekvátní formou směřující k žákům.

Výuka českého jazyka a literatury v nástavbovém studiu má citelně slabá místa.

Učební obory

Výuka českého jazyka a literatury probíhá v souladu s učebními dokumenty a je koordinována funkčně zpracovanými časově-tematickými plány, které vypovídají o deklarované formě budoucí výuky. Žákům se specifickými poruchami učení není věnována soustavná péče, neboť s nimi započala individuální práce a péče teprve inspekční návštěvou, jak potvrdila jejich úžasná reakce během výuky a poté i rozhovory s nimi a vyučující.

Výuka probíhá v učebnách, které svým vybavením nesplňují požadavky účinného a podnětného vyučování. Didaktická technika použita nebyla vůbec, žákovskou knihovnu škola nevlastní. V hodinách se pracovalo s učebnicemi, částečně i se základními jazykovými příručkami. Personální podmínky jsou splněny zčásti. Vyučující je odborně způsobilá pouze pro školy I. cyklu.

Všechny hospitované hodiny byly dobře připraveny a promyšleny. Výuka využívala řadu motivačních výzev a pozitivního posilování. Žáci jasně formulovanými úkoly byli vedeni k tvůrčí práci, samostatnému projevu. Hodiny se povětšinou vyznačovaly pracovním charakterem a úsilím co nejvíce zapojit žáka do středu dění. Zásadní nedostatek se projevoval ve vyvozování a formulování konečných závěrů, se kterými by žák postupoval pro pochopení dalších souvislostí v systému učiva dále. Aktivní práci na konkrétním úkolu chyběla zpětná vazba. Tato základní metodická chyba se projevila v úvodním zkoušení, kdy žáci neuměli roztržitým myšlenkám dát ucelenou strukturu. Výuka jako celek se tak mýjela efektivnímu účinku. V některých úsecích výuky vyučující sklouzávala k frontálnímu stylu výuky, který umožňoval projev pouze některým jedincům. I zde vhodně využití alternativní způsoby řešení úkolů by plnily svoji efektivní úlohu.

Žáci měli velkou snahu komunikovat, přestože jejich mluvní projev byl nekultivovaný, velmi jednoduchý. Některé hodiny vytvářely prostor k diskuzi, kterou učitelka vhodně vedla a korigovala. Její přístup k žákům byl přívětivý.

Výuka českého jazyka a literatury v učebních oborech se vyznačovala pozitiviv a negativiv, které byly celkově v rovnováze, je hodnocena jako průměrná.

Plánování a příprava výuky je u studijního oboru nevyhovující, u učebních oborů má velmi dobrou úroveň. Personální podmínky jsou dobré. Materiální a psychohygienické podmínky mají nevyhovující úroveň. Organizace, formy a metody práce měly rozdílnou úroveň - od velmi dobrých po nevyhovující. Motivace a hodnocení měly celkově průměrnou úroveň. Interakce a komunikace byly ještě vyhovující.

Celkově je výuka českého jazyka a literatury hodnocena od průměrné k výuce s citelně slabými místy.

Občanská nauka, základy společenských věd

Výuka předmětu vychází z platných učebních osnov a funkčně rozpracovaných časově-tematických plánů. Členění učiva do ročníků odpovídá učebním osnovám, závažné nedostatky v plnění osnov zjištěny nebyly, integrující charakter předmětu dovoluje variabilitu a aktuální časové přesuny.

U studijních oborů je vyučována vyučujícím se splněnou pedagogickou a odbornou praxí, učební obory vyučuje učitelka bez odborné způsobilosti pro tento předmět. Učební prostředí nebylo dostatečně podnětné, zastaralé. Hospitované hodiny se odehrávaly v kmenových třídách bez použití učebních pomůcek. Komunikativní techniky a metody, situační hry, peer programy apod. se hodinami neprolínaly. Žáci učebních oborů vlastní učebnice určené pro základní školy, při hodinách s nimi pracováno nebylo.

Organizace hodin, formy a metody práce měly především frontální charakter, žáci dostávali všeobecně malý prostor pro vlastní aktivní činnost, tvůrčí práci, úvahu nad sebou samým a zejména formování vlastního hodnotového systému vedeného pozitivním myšlením. Ojedinele byly v hodinách vytvořeny podmínky pro procvičování vlastních vědomostí a dovedností se sebekontrolou nebo pod kontrolou učitele. určitý rámec debaty byl vytvořen pro žáky studijních oborů, kteří po počátečním ostychu začali uplatňovat své názory a náměty. Jednotlivým myšlenkovým úsekům chybělo jejich shrnutí a vyvození jasného závěru, pro který byl problém vykládán a rozváděn. Všechny úvahy a analýzy byly vedeny pouze v teoretické rovině, chyběly názor, aplikace, ověření, vlastní prožitek. I zde převládalo klasické, transmisivní pojetí. Ani v žádné hodině učebních oborů se nepodařilo vytvořit atmosféru přirozené a uvolněné komunikace. Zčásti to bylo podmíněno nevyužitím specifických výukových metod, zčásti nesprávným pedagogickým přístupem k výchovnému předmětu. Žáci stále seděli v klasicky uspořádaných lavicích, individuální nebo skupinové činnosti nebo jiné alternativní výukové metody byly spíše výjimkou. Struktura u některých hodin byla neuspořádaná, nevýrazný obrazový materiál nebyl funkčně využit, chybné odpovědi žáků nebyly správně opravovány. Žákům byl dán malý časový prostor pro samostatné vyhledávání informací, řešení problémů, aktivní vyvozování, vzájemnou spolupráci, obhajobu vlastních názorů. Upřednostňována byla pouze metoda dialogu, na níž žáci s velmi chudou slovní zásobou a velmi chabými vědomostmi, přistupovali sporadicky. Formování osobnosti, které je zásadním cílem tohoto předmětu, ustupovalo do pozadí, dominovala informativní složka. Opět i zde chybělo formulování závěru a jasné vysvětlení a shrnutí problémů, o kterých se hovořilo. Výuka neupřednostňovala učení jako aktivní psychický proces, jenž od žáka vyžaduje aktivní činnosti pro výuku tohoto předmětu tak důležité.

Nedoceňovanou oblastí je motivace, která do značné míry souvisí se stanovením cíle hodiny a s hodnocením žáků. Vstupní motivační metody v úvodu hodiny zcela chyběly, stanovení konkrétních cílů bylo určeno, ale z hlediska motivace žáků jen málo využito. Výborně bylo pracováno s průběžnou pochvalou za snahu nebo i jen za částečný pokrok a úspěch.

Plánování a příprava výuky mají velmi dobrou úroveň. Personální podmínky jsou dobré. Materiální a psychohygienické podmínky výuky jsou ještě vyhovující. Organizace, formy a metody práce mají rezervy i výrazné nedostatky. Oblast motivace je nevyhovující, hodnocení mělo dobrou úroveň. Interakce a komunikace jsou hodnoceny jako ještě vyhovující.

Celkově je úroveň sledované výuky předmětu hodnocena od průměru až po výrazné nedostatky a citelně slabá místa.

Matematika

Týdenní hodinové dotace předmětu jsou v souladu s učebním plánem, obsah učiva odpovídá učebním osnovám. Plánování výuky je realizováno časově-tématickými plány. Při kontrole plnění osnov byly zjištěny následující nedostatky:

1. v posledním ročníku studijního oboru je plánováno více písemných prací než předepisují osnovy
2. ve škole není k dispozici rozpis učiva do jednotlivých ročníků studijního oboru, který má vypracovat předmětová komise
3. v časově-tématických plánech pro studijní obory chybí některé části učiva předepsané osnovami (pravděpodobnost a statistika), probrání těchto partií nebylo doloženo ani v třídní knize.

Vyučující splňuje podmínky odborné i pedagogické způsobilosti pro výuku ve střední škole;

působí jak ve třídách SOU tak i nastavbového studia

Výuka probíhala v klasických učebnách, jejichž vybavenost byla vzhledem k cílům jednotlivých hodin odpovídající. Žáci studijního oboru nemají učebnice, proto byla látka zapisována do sešitů, takže docházelo ke ztrátě času a u žáků nebyl vytvářen návyk práce s učebnicí a nebyli vedeni k samostatnosti při pořizování zápisu a při dalším studiu. Stejně bylo postupováno i u učebních oborů, i když zde učebnice žáci mají. O nikoliv maximálním využití času svědčí i menší počet vypočítaných příkladů v hodinách, což bylo patrné i v žákovských sešitech. Další hluchá místa vznikala v hodinách především při diktování zadání příkladů. Možnosti zkopírování zadání předem nebylo využito ani při zadávání příkladů u čtvrtletní písemné práce, kde si žáci zadání opisovali a na vlastní práci pak měli pouze 30 minut času. Tempo výuky bylo podřízeno úrovni třídy, která v některých případech byla slabá a hodině chyběla inspirativnost, u žáků nebyl vyvolán dostatečný zájem a nebyli nuceni k výraznějšímu úsilí. Hodiny byly členěny převážně klasicky, na jejich konci chybělo shrnutí látky a formulování základního učiva. Výuka byla vedena většinou frontálně, vnitřní diferenciací třídy a možnosti iniciativního přístupu žáků k práci v hodinách nebyly využity. Zpětná vazba byla uskutečňována dotazy vyučujícího. V řadě případů bylo žákům učivo předloženo hotové, bez vyvození. Žáci byli v těchto částech hodiny pasivní, důraz na logické vztahy a vazby byl kladen až v následném provádění důkazů, kdy na nich byla vyučujícím vyžadována spolupráce. Aktivita žáků však byla individuálně různá. Vyučující v hodinách se prezentoval více než žáci, při individuální práci žáků na tabuli tyto výrazně vedl a usměrňoval. Předvedené znalosti žáků byly průměrné, v některých případech, především u maturitních ročníků, až slabé.

Atmosféra ve třídách byla dobrá, ve vzájemné komunikaci mezi vyučujícími a žáky nebyly viditelné problémy.

Ve volitelném předmětu matematický seminář byly podmínky dané osnovami v přípravě výuky dodrženy, sledovaná hodina byla v souladu s časově-tématickým plánem. Zadání příkladů bylo opětovně diktováno a to jak na počátku hodiny, kdy byla psána písemná prověrka, tak i v jejich dalších částech. Za klad lze považovat, že žáci nebyli nuceni učit se vzorce nazpaměť, měli možnost nahlédnout do svých zápisů, ale protože nepoužívají učebnice, nebyl opět vytvářen návyk práce s literaturou. Výrazněji než v normálních hodinách zde bylo pracováno s logikou, vytvářeny metody a postupy práce. V hodině byla použita metoda samostatné práce žáků, kdy jedna ze žákyň prezentovala svou seminární práci. Vystoupení bylo ze strany žákyň bezradné a metoda práce nezažitá. Žáci si z jejího vystoupení pořizovali zápis, který, protože šlo o maturitní ročník, již jednou museli mít napsaný a navíc se zde opět objevila limitující funkce neexistence učebních textů. Prostor pro vyjádření vlastního názoru byl žákům vyučujícím poskytnut a byl i využit. Kladně je hodnocena metoda diskuse nad příkladem, která rozvíjela jak komunikativní dovednosti žáků, tak i jejich logické uvažování.

Plánování a příprava výuky je ještě vyhovující. Personální předpoklady výuky jsou vynikající. Materiální a psychohygienické podmínky výuky jsou průměrné. Organizace, formy a metody výuky byly hodnoceny jako ještě vyhovující. Motivace a hodnocení jako průměrné, interakce a komunikace jsou velmi dobré.

Celková úroveň výuky předmětu matematika je hodnocena jako ještě vyhovující, s citelnými slabými místy.

Práce s počítačem

Týdenní hodinové dotace odpovídají schválenému učebnímu plánu, obsahu učiva je v souladu s osnovami. Předmět je vyučován pracovníkem, který má odpovídající pedagogickou způsobilost k výuce na daném typu školy, nesplňuje však předpoklady odborné způsobilosti.

Výuka probíhala v učebně, vybavené různými typy počítačů s nejednotným softwarovým vybavením, což vnašelo do výuky rušivé prvky. Uspořádání pracovních míst pro žáky bylo stísněné a vyučujícím značným způsobem ztěžovalo přístup k jednotlivým pracovištím a tím i individuální sledování práce žáků. Žáci mohou po dohodě se správcem učebny používat počítače ve svém volném čase. Materiálně technické podmínky výuky předmětu lze považovat za ještě vyhovující.

Probírané učivo vycházelo z odučené látky. Výuka byla založena na samostatné práci žáků. Jednotlivé úkony jim byly vyučujícím vysvětleny a následně individuálně kontrolovány. Zpětná vazba byla využita a zjištěné nedostatky na místě odstraňovány. Žákům byla umožněna volba vlastních postupů při práci na PC, měli vytvořený prostor pro vyjádření vlastních názorů, komunikace mezi nimi a vyučujícím probíhala zcela volně. Úroveň znalostí žáků byla rozdílná, všeobecně ji lze hodnotit jako průměrnou. Atmosféra v hodinách byla uvolněná, klidná a pracovní. Využití času bylo dobré. Výrazně chybělo v průběhu hodin a především na jejich konci hodnocení práce žáků.

Velmi vhodně bylo ve výuce využito změny letopočtu. Vyučující reagoval na zprávy z tisku a televize a dobře motivoval žáky k další práci a obsah učiva aktuálně přizpůsobil situaci.

Plánování a příprava výuky je dobrá, vyučující nesplňuje odborné předpoklady pro výuku předmětu. Materiální a psychohygienické podmínky výuky jsou ještě vyhovující. Organizace, formy a metody výuky byly hodnoceny jako průměrné. Motivace je hodnocena jako velmi dobrá, hodnocení jako ještě vyhovující, interakce a komunikace jsou velmi dobré.

Celková úroveň výuky předmětu je hodnocena jako průměrná.

Chemie, analytická chemie

Nástavbové studium

Vyučující splňuje kvalifikační předpoklady pro výuku na tomto typu školy, je však absolventkou vysokoškolského studia s jiným než českým vyučovacím jazykem a dosud neprokázala znalost českého jazyka zkouškou, přičemž má ředitelkou školy tuto stanovenou do určité doby vykonat.

Plánování výuky je zajištěno poměrně dobře vypracovanými časově-tematickými plány učiva vycházejícími z platné učební osnovy předmětu.

Výuka probíhá jednak v běžných kmenových třídách (nepříliš vhodných pro výuku přírodovědného předmětu), jednak ve školní laboratoři. Výhodou pro práci jsou poměrně malé počty žáků, neboť předmětu se vyučuje jen v části třídy.

Výuka teoretické chemie byla založena na dominantní úloze vyučující, která se snažila žákům předat co možná největší množství informací o probírané problematice. Z tohoto důvodu měli žáci menší prostor pro projevení svých vlastních znalostí. Efektivita práce byla dále snižována nepoužitím didaktické techniky. Naopak pozitivně bylo hodnoceno využívání názorných pomůcek, zejm. modelů vzorců organických sloučenin.

Motivace vstupní nebyla v hodinách využita, sporadicky se vyskytla motivace průběžná. Hodnocení žákovských znalostí odpovídalo jejich projeveným znalostem.

Interakce a komunikace byly ztíženy menším prostorem, který byl k dispozici.

Analytická chemie probíhala formou cvičení v laboratoři. Tato je vybavena a zařízena způsobem vyhovujícím pro současný stav a zaměření žáků školy. Probírané učivo korespondovalo s učební osnovou předmětu.

Žáci byli pro výuku průběžně motivováni. Jejich vlastní práce spočívala v realizaci rozboru

přineseného materiálu podle návodu vypracovaného vyučující. Ta sama působila v procesu výuky jako koordinátorka a kontrolorka dodržování postupu práce, vhodným způsobem využívala znalosti žáků z jiných, zvl. odborných předmětů; negativně působily málo zafixované nebo jen malé znalosti žáků z oblasti znalosti laboratorních postupů.

Interakce a komunikace v malé skupině žáků byly na dobré úrovni.

Plánování a příprava výuky jsou hodnoceny jako dobré. Personální podmínky pro výuku jsou velmi dobré, materiální podmínky dobré. Organizace, metody a formy práce vykazují slabá místa, stejně jako motivace; interakce a komunikace jsou hodnoceny od velmi dobrých po ještě vyhovující.

Celkově je úroveň výuky v nástavbovém oboru hodnocena jako průměrná a jako ještě vyhovující, t. j. s citelnými slabými místy.

Učební obory

Předmětu vyučují dvě pedagožky, jedna jako u nástavbového studia, druhá splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro výuku odborných předmětů ve střední škole.

Plánování výuky vychází z učební osnovy, má formu vypracovaných časově-tematických plánů.

Materiální podmínky jsou stejné jako ve třídách nástavbového studia, třídy nesplňují požadavky na moderní pracovny.

Organizace, metody a formy práce se nelišily podle typu hodiny: v opakovací a procvičovací hodině byli žáci poměrně dobře motivováni a aktivizováni, měli možnost samostatné práce s modely molekul, a projevu (kterou příliš nevyužili), ve výkladové hodině vyučující vhodně využívala žakovských znalostí a rovněž měli žáci k dispozici modely molekul organických sloučenin, přestože s nimi pracovala převážně paní učitelka.

Interakce a komunikace byly na běžné, dobré úrovni.

Plánování a příprava výuky je hodnocena jako velmi dobrá, podmínky výuky jsou ještě vyhovující. Organizace, metody a formy práce jsou na dobré úrovni, motivace a hodnocení rovněž. Interakce a komunikace mají běžnou úroveň.

Celkově je úroveň výuky předmětu hodnocena průměrně.

Odborné předměty (Stolničení, Technologie, Cukrářská výroba, Cukrářské stroje, Cukrářské suroviny, Technika administrativy)

Bylo navštíveno celkem deset vyučovacích hodin odborných předmětů ve všech ročnících oborů vyučovaných ve škole včetně nástavbového studia.

Hodinová dotace odborných předmětů je v souladu s učebním plánem jednotlivých oborů. Rozpracování učebních osnov je provedeno do podoby časově-tematických plánů učiva parafovaných na úvodní stránce zástupkyní ředitelky pro teoretické vyučování.

Předmětům vyučují většinou pedagogové se splněnými kvalifikačními podmínkami pro výuku ve střední škole. Materiální podmínky ve škole zdaleka nejsou optimální ani pro výuku odborných předmětů, není zřízena odborná pracovna s výjimkou učebny pro výuku techniky administrativy, která má dobrou úroveň vybavení.

Organizace, metody a formy práce byly vesměs velmi podobné, kdy po různě organizovaném, většinou písemném prověřování znalostí žáků, kdy zbytek třídy byl ponechán v pasivitě, následovalo seznámení s novým učivem převážně výkladovou formou, občas doplněné vlastními znalostmi žáků vyplývajícími z odborného výcviku. V hodinách téměř nebylo

zaznamenáno použití jiné didaktické techniky než křídly a tabule, přestože ve třídách jsou k dispozici zpětné projektoři. Výjimečně byly využity i další zdroje informací (žakovský referát, tabulky výživových hodnot potravin). Z profesního hlediska by byla přínosem pro žáky větší míra aktualizace probíraného učiva konkrétními údaji a názvy současných výrobků včetně alespoň přibližných cenových relací.

Vstupní motivace nebyla zaznamenána, v některých hodinách byla využita motivace průběžná, názornost výuky nebyla téměř zajišťována, tím nebylo dosahováno potřebné efektivity výuky.

Interakce a komunikace byly podstatně lepší ve třídách vyšších ročníků a ve třídách nástavbového studia, v nižších ročnících bylo zřejmé, že si vyučující se žáky hledají cestu ke vzájemné spolupráci.

Nad úroveň většiny hodin vyzněla hodina techniky administrativy, třebaže vyučující nesplňuje požadavky odborné způsobilosti. V hodině nebyla zaznamenána „hluchá“ místa, střídaly se činnosti zátěžové s relaxačními, okamžitě byly vyhodnocovány splněné úkoly, bylo patrné, že se jedná o zavedený systém práce.

Plánování a příprava výuky jsou hodnoceny jako velmi dobré, materiální podmínky jsou ještě vyhovující, personální podmínky jsou průměrné. Organizace, metody a formy práce jsou dobré a velmi dobré, motivace a hodnocení ještě vyhovující, interakce a komunikace jsou hodnoceny jako dobré.

Celkově je výuka hodnocena jako spíše nadprůměrná a průměrná s převahou hodnocení průměrných.

Odborný výcvik

Bylo navštíveno celkem pět hodin odborného výcviku ve školních dílnách (učební obor cukrář) a na dvou smluvně zajištěných pracovištích (učební obor kuchař-číšník), dále se uskutečnila kontrola dokumentace související s touto částí výuky.

Pro potřeby odborného výcviku jsou zpracovány tematické plány po dnech a jsou časově i tematicky v souladu s osnovami. Rozsah povolených změn u oboru cukrář pro využití učňů i v oboru cukrovíkář je v souladu s vyhláškou a je řádně schválen ředitelkou školy. Zápisy v denících odborného výcviku odpovídají tematickým plánům i skutečnosti a jsou dostatečně průhledné a informativní.

Prostorové a strojní vybavení školy dostatečně pokrývá potřeby odborného výcviku. Hygienické podmínky i zázemí je dostatečné, žáci mají oddělené místnosti pro šatnu, sociální vybavení a hygienu a pro odpočinek při svačině. Čistota všech těchto prostor včetně výrobních hal byla standardní a bylo patrné, že je samozřejmostí i pro žáky. Později zavedený obor kuchař-číšník pro pohostinství je vybaven rovněž dostatečně a netrpí prostorovou stísněností. Žáci vyšších ročníků provádějí odborný výcvik i na smluvních pracovištích (zámek Štířín, pohostinství U Vočka, hotely ILF a další v Praze). Kontrola těchto pracovišť prokázala oprávněnost jejich zařazení pro výuku. Žáci rovněž v rámci nácviku zajišťují provoz školní jídelny, a to včetně obsluhy pro dospělé.

Škola disponuje dostatečným počtem mistrů odborného výcviku splňujícím požadavky na kvalifikaci dle právní normy. Zástupkyně ředitelky školy pro odborný výcvik je absolventkou vysokoškolského studia, v současné době dokončuje studium pro získání pedagogické způsobilosti.

Nácvik v potravinářské výrobě se až na několik výjimek při nácviku práce s těstem vyznačuje finálním výrobkem v konzumovatelné podobě. Vznikem použitelného prodejného výrobku se žáci podílejí na produktivní práci. Tato produktivní práce je dostatečně prokazatelně evidována

a žáci jsou za ni odměňováni v souladu s právní normou o finančním a hmotném zabezpečení žáků. Kontrolou nebyly shledány nesrovnalosti či závady, škola neevidovala v tomto směru stížnost či podnět nutný řešení. Nutnost provádět nácviky výrobní formou, byť nepodmíněnou výkonově, přináší škole řadu potíží – ať už se jedná o rozsáhlejší sklady, fakturaci, smlouvy o dodávkách, sledování kritických bodů výroby až po dodržování energetických výsečí a limitů. Placení produktivní práce na jiných pracovištích než v areálu školy je rovněž v souladu s uvedenou právní normou.

Pro účely odborného výcviku jsou třídy rozděleny do skupin, v nichž počty žáků nikdy nedosahují maximální povolené počty pro skupiny v uvedených oborech. Nižší stavy žáků ve skupinách přinášejí nesporně lepší podmínky pro kvalitu výuky, na druhé straně zatěžují výrazně čerpání mzdového limitu školy. Pracovní doba žáků je v souladu s vyhláškou, zařazení přestávek rovněž. Pro žáky je zpracován funkční přeřazovací plán a žáci jsou pravidelně proškolení o hygieně a bezpečnosti práce jak ve škole, tak i na smluvních pracovištích. Záznamy škola vede. Smlouvy mezi školou a dalšími subjekty o poskytnutí pracovišť pro odborný výcvik mají odpovídající úroveň. Další evidence odborného výcviku je vedena řádně.

Hospitace byly zaměřeny na vstupní motivačně instruktážní část, na vlastní průběh učebního dne včetně dosahované úrovně vědomostí a dovedností, na závěr učebního dne a hodnocení žáků. Jako obecný závěr lze konstatovat, že vědomosti žáků vázané na bezprostřední potřebu praxe jsou velmi dobré, manuální zručnost je na velmi slušné úrovni. Je vidět zaběhlý a zažitý systém práce a hygieny. Chování žáků bylo slušné a vstřícné. Mistři odborného výcviku dokáží žáky dostatečně motivovat, včas opravit a vysvětlit potřebné postupy a dokáží žáky objektivně hodnotit.

Plánování a příprava odborného výcviku jsou na dobré úrovni.

Personální zajištění je dobré a kvalifikačně odpovídající. Materiální podmínky výuky odborného výcviku jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Organizace učebního dne odborného výcviku je v souladu s právními normami, při kontrole odměňování žáků za produktivní práci nebyly shledány nedostatky.

Průběh odborného výcviku se vyznačoval efektivními metodami a formami práce, dobrou motivací k činnostem, objektivním hodnocením výkonů žáků. Interakce a komunikace jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Celkově je výuka odborného výcviku hodnocena jako nadprůměrné a spíše nadprůměrné úrovně.

Hodnocení kvality vzdělávání

Celkově byla úroveň výuky sledována takřka v padesáti hodinách teoretické výuky ve třinácti předmětech a odborného výcviku.

Kvalita navštívených hodin se pohybuje v rozmezí od nadprůměrných (některé hodiny odborných předmětů a odborného výcviku) přes průměrné až po hodiny se silnými nedostatky (výuka některých všeobecně vzdělávacích předmětů nástavbového studia).

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Ředitelka školy vypracovala po svém nástupu do funkce v dubnu 1999 dokument nazvaný *Výchovně - vzdělávací koncepce SOUp*. V tomto materiálu jsou zmíněny v obecné rovině cíle vzdělávání na SOUp vycházející z profilu absolventa jednotlivých oborů vyučovaných ve škole. Není v něm obsažena další možnost rozvoje školy, se kterou byl inspekční tým seznámen (žádost o povolení výuky učebního oboru pro žáky - absolventy speciálního školství). Dokument není časově omezený, byl prokazatelně projednán na poradě pracovníků školy a byl s ním seznámen zřizovatel školy.

Na tento obecný dokument částečně navazuje roční plán práce, dokument nazvaný *Plán činnosti SOUp pro školní rok 1999/2000*. Tento plán sice postihuje rozhodující oblasti života školy, (teoretickou výuku, praktickou výuku, výchovu mimo vyučování, ekonomiku a provoz), poměrně závažným nedostatkem je absence adresnosti a odpovědnosti jednotlivých členů pedagogického sboru za tyto úkoly. Navíc v průběhu hospitačních činností u jednotlivých pedagogů byla zjištěna negativa spočívající v nenaplňování stanovených úkolů, např. v plnění učebních osnov, v absenci používání názorných pomůcek a audiovizuální techniky, ve vedení žáků k samostatnosti, aktivitě a odpovědnosti. Tato fakta svědčí o značné formalitě plánu.

Krátkodobé plánování je zajištěno pravidelně, v periodě 14 dnů se scházející poradou vedení školy, z níž vyplývají úkoly pro nejbližší období. Z porad vedení školy vyplývají adresné a termínované úkoly pro jeho členy.

Ve škole se vyučuje následujícím učebním oborům obsaženým v zařazovací listině školy do sítě škol, předškolních a školských zařízení:

29-54-H/001 *cukrář* 1., 2. a 3. ročník

29-54-H/003 *cukrovinkář-pečivář-výroba cukrovinek* 3. ročník

65-51-H/002 *kuchař-číšník pro pohostinství* 1., 2. a 3. ročník

dále nástavbové studium

64-41-L/508 *podnikání v oborech potravinářství* (dobíhající obor) 2. ročník

64-41-L/521 *podnikání v oborech obchodu a služeb* 2. ročník.

Pro výuku jsou využívány následující MŠMT ČR schválené učební dokumenty:

pro učební obor *cukrář* učební plán a učební osnovy odborných předmětů č. j. 809 072/95-74 vydané MH ČR dne 17. srpna 1995

pro učební obor *cukrovinkář* učební plán a učební osnovy odborných předmětů č. j. 807 128/95-74 vydané MH ČR dne 21. července 1995

pro učební obor *kuchař-číšník* učební plán a učební osnovy odborných předmětů č. j. 807 623/95-74 vydané MH ČR dne 26. června 1995.

Výuka všeobecně vzdělávacích předmětů SOU vychází ze souboru osnov vydaných VÚOŠ Praha v roce 1993, z nichž některé (pro předměty *český jazyk a literatura, občanská nauka, matematika a práce s osobním počítačem*) byly v roce 1998, resp. 1999 aktualizovány.

Pro obory nástavbového studia je využíván učební plán vydaný MŠMT ČR pod č. j. 17. 277/93-23 ze 25. května 1993, jehož součástí jsou učební osnovy odborných předmětů, pro výuku všeobecně vzdělávacích předmětů se používají učební dokumenty č. j. 18 049/91-21.

Kontrolou a srovnáním reálného rozvrhu hodin s výše uvedenými učebními plány tříd SOU nebyly zjištěny nedostatky; ve třídě oboru *Podnikání v oborech obchodu a služeb* byla zjištěna

disproporce spočívající v úpravě učebního plánu (celkový počet hodin byl snížen o 1,5 hodiny týdně), kterou není možno realizovat; blíže Protokol o kontrole.

Plánování výuky je založeno na reálném základě, v plnění učebních plánů byl zjištěný nedostatek; oblast plánování je hodnocena průměrně.

Organizování

Organizační struktura školy umožňuje efektivní řízení školy. Kompetence jednotlivých členů vedení školy jsou dány jejich pracovními náplněmi, ostatní pedagogové mají rovněž určeny své náplně práce. Ředitelkou školy je vypracován funkční *Organizační řád SOUp*, jehož součástí je organizační schéma, ze kterého je zřejmá podřízenost jednotlivých pedagogických pracovníků členům vedení školy, a další pravidla nutná pro bezchybný chod školy.

Hlavním poradním orgánem ředitelky školy vedle užšího vedení školy je pedagogická rada, dále předmětové komise všeobecně vzdělávacích, odborných předmětů a odborného výcviku. Tyto komise se zabývají převážně organizačními záležitostmi vyučování, jen občas z jejich jednání vyplynou požadavky na zlepšení materiálního zajištění výuky. Neobjevují se zde požadavky na zefektivnění výuky.

Život školy je determinován *Vnitřním řádem SOUp* obsahujícím základní pravidla chování žáků ve škole a na pracovištích odborného výcviku; jsou v něm zmíněna práva žáků. V souladu s právní normou je v něm uveden způsob omlouvání absence zletilými žáky, přičemž z besedy se žáky nástavbového studia vyplynul požadavek podpisu rodičů na omluvence. Negativním zjištěním je přítomnost článku, na jehož základě škola vybírá od žáků poplatek 100,- Kč na údajné kopírování a pořizování materiálů.

Vnitřní informační systém je založen převážně na osobním kontaktu vedoucích pracovníků s podřízenými, na předávání informací z porad vedení směrem k nim, plánu pedagogických porad, zveřejňováním informací před ředitelkou, ve sborovně a místnosti mistrů odborného výcviku. Přenos informací směrem k vyučujícím je funkční.

Informace směrem k žákům jsou předávány prostřednictvím třídních učitelů a v různé kvalitě (zmiňované omlouvání absence zletilými žáky), žáci mají k dispozici *Žákovské knížky* (třídy SOU) a *Výkazy o studiu* (nástavbové studium). Jejich vedení a kontrola jak ze strany vyučujících, tak i rodičů žáků, je nedůsledné a proto by bylo vhodné zvážit jejich další používání. Informace o prospěchu a chování žáků jsou rodičům podávány na 2x ročně svolávaných schůzkách rodičů; jichž se účastní poměrně malé procento zvláště rodičů bezproblémových žáků.

Škola se navenek prezentuje 2x ročně organizovanými dny otevřených dveří, výstavkami prací žáků v místním muzeu, články a reklamou v regionálním tisku, účastní se výstav vztahujících se k oborům vyučovaných ve škole. Dalším zdrojem informací je *Výroční zpráva o činnosti školy a o hospodaření školy ve školním roce 1998/99*.

Organizace školy vykazuje soulad pozitiv a negativ; je hodnocena průměrně.

Vedení a motivování pracovníků

Motivování pracovníků je založeno převážně na materiálním základě, za práci nad rámec pracovního úvazku jsou přidělovány mimořádné odměny, kvalita práce je ohodnocena přiznáním osobního příplatku a morálním oceněním.

V průběhu prvního pololetí letošního školního roku byly z ekonomických důvodů ředitelkou

školy sníženy bývalým ředitelem školy přiznané osobní příplatky na takřka jednu polovinu. Rozdíly mezi nejlépe a nejhůře hodnoceným pedagogickým pracovníkem (včetně zástupkyň ředitelky školy) jsou dostatečné a proto mají motivující charakter. V průběhu druhého pololetí budou vedením školy stanoveny nové osobní příplatky vždy na dobu určitou (na dobu tří měsíců). Zatím ve stadiu příprav jsou stanovena kritéria, podle jejichž plnění bude určena výše osobního příplatku.

Nepříliš vhodná je situace, kdy vedení školy dosud nemá vytvořený systém individuálního hodnocení práce nutný pro další profesionální růst pedagogů. Ze strany vedení školy je málo účinné vedení pedagogů k používání moderních a efektivních forem práce, rovněž není zajištěno vzdělávání směřující ke zvyšování účinnosti pedagogického procesu.

Oblast vedení a motivování pracovníků vykazuje citelná slabá místa; je hodnocena jako ještě vyhovující.

Kontrolní mechanismy

Kontrola pedagogického procesu je nedílnou součástí práce vedoucích pracovníků. Je realizována jednak kontrolou vedení pedagogické dokumentace (obě zástupkyně ředitelky školy), jednak formou klasických hospitací ve výuce teoretické i praktické a konečně ověřováním znalostí žáků.

Při kontrole pedagogické dokumentace byly ČŠI zjištěny některé poměrně závažné nedostatky v jejím vedení, konkrétně v dokumentaci třídních učitelů, které nebyly zaznamenány kontrolou zástupkyně ředitelky (např. klasifikace chování a povinného předmětu, která nekoresponduje s přední stranou katalogového listu, příp. dalším dokumentem).

Záznamy z pedagogických rad jsou vedeny; není v nich zaznamenána analýza stávající úrovně výuky a z ní vyplývající opatření ke zlepšení tohoto stavu.

Rozhodnutí ředitelky školy, která byla do funkce jmenována zřizovatelem školy po konkurzním řízení od dubna 1999, neobsahují veškerá ustanovení požadovaná právní normou; blíže viz Protokol.

Časově-tematické plány učiva jednotlivých předmětů jsou sice na úvodní straně potvrzeny zástupkyně ředitelky, ale kontrolou reálné výuky ze strany ČŠI bylo v několika případech zjištěno nerespektování učební osnovy, viz Protokol. Tento fakt svědčí o nedůsledné kontrole a přílišné důvěřivosti vedoucího pracovníka.

Pro hospitační činnost má zástupkyně ředitelky vypracován plán hospitací, ředitelka školy nikoliv. Dosud byli zástupkyně ředitelky navštíveni všichni s výjimkou dvou vyučujících (stav k datu komplexní inspekce); čtyři hospitace byly společně s ředitelkou školy. Z pohospitačních rozborů prováděných vedoucími pracovníky v přítomnosti členů inspekčního týmu bylo patrné, že obě členky vedení školy jsou schopné zhodnotit úroveň výuky z hlediska použitých metod a forem práce a přínosu pro žáky. Negativem je však jednak jejich poměrně malá náročnost na kvalitu práce vyučujících, kdy běžná, rutinní činnost je hodnocena jako dobrá; jednak jimi nejsou přijímána žádná efektivní opatření směřující k odstranění již jednou zjištěných nedostatků ve výuce.

Vnější kontrolní mechanismus úrovně znalostí žáků maturitních ročníků byla v loňském školním roce Sonda MATURANT 99.

Řídící a kontrolní činnost zástupkyně ředitelky školy pro odborný výcvik lze od sebe velmi těžko oddělit, neboť zástupkyně ředitelky školy se v dílnách pohybuje většinu učebního dne, pokud nekontroluje externí pracoviště či nepracuje na aktualizaci kalkulace výrobků. Závěry ze

zjištění řeší s mistry odborného výcviku ihned na místě. V dokumentaci odborného výcviku nebyly zjištěny žádné závady, její vedení je na velmi dobré úrovni.

V kontrolní oblasti teoretické výuky byla zjištěna citelně slabá místa, je hodnocena jako ještě vyhovující, kontrola odborného výcviku má prokazatelně vyšší úroveň, je hodnocena jako velmi dobrá.

Hodnocení kvality řízení

Plánování a organizování výuky je hodnoceno průměrně. V řízení školy je upřednostňována participativní metoda. V kontrolních mechanismech teoretické výuky a ve vedení pedagogů byla zjištěna citelně slabá místa, kontrola odborného výcviku je hodnocena jako velmi dobrá.

Kvalita řídicí činnosti je hodnocena průměrně.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Škola je především zařízením pro výuku dělnických profesí. Organizace, podmínky a zajištění odborného výcviku společně s dalšími možnostmi - nabídkou odborných kurzů je dosahováno velmi dobré úrovně potřebných manuálních dovedností ; naopak úroveň žáků nástavbového studia dokladovaná výsledky Sondy MATURANT 99 je podprůměrná. Ve zmiňovaném testování byla škola zařazena 3x do desátého, t. j. posledního decilu v rámci všech škol ČR, v rámci škol srovnatelného typu byl výsledek poněkud příznivější.

Rozvoj osobnosti žáka:

Hlavním úkolem a posláním školy je příprava dělnických a středních kádrů pro potravinářské a obslužné provozy. Z tohoto hlediska jsou v žácích rozvíjeny vlastnosti těmito obory požadované, jako např. slušnost, ochota, úcta k zákazníkovi na straně jedné, na straně druhé žáci by měli být vybaveni pro vstup do reálného života i patřičnou sebedůvěrou a samostatností. Tato oblast by měla být ještě více rozvíjena všemi dostupnými prostředky ve vhodných situacích. Ve formativním působení školy tak byly zjištěny určité rezervy.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- povinně vedená dokumentace školy vyplývající z ustanovení právní normy
- schválené učební dokumenty oborů vyučovaných ve škole
- podpůrný materiál vedení školy k plánování a kontrole pedagogického procesu
- podkladová inspekční dokumentace
- hospitační záznamy
- žákovská dokumentace (učňovské knížky a výkazy o studiu, sešity vybraných předmětů)
- rozhodnutí ředitelky školy

ZÁVĚR

Řízení školy:

V řízení školy je uplatňována participativní metoda. Ve škole jsou vypracována a dodržována stanovená pravidla. Rezervy byly zjištěny v nedostatečném vedení pracovníků k efektivním metodám práce a v kontrolních mechanismech zvláště teoretické výuky.

Stupeň hodnocení: průměrný.

Podmínky výchovně vzdělávací práce:

Materiální podmínky pro výuku teoretických předmětů jsou hodnoceny jako ještě vyhovující, pro výuku odborného výcviku jsou ve škole vytvořeny velmi dobré podmínky. Personálně je výuka zajištěna z větší části vyučujícími se splněnými požadavky odborné a pedagogické způsobilosti (ze čtrnácti pedagogů teoretické výuky nesplňuje celkem pět vyučujících, ze šesti mistrů odborného výcviku nesplňují dva tato kritéria).

Stupeň hodnocení: průměrný.

Průběh výchovně vzdělávací činnosti:

V hodinách teoretického vyučování byla zjištěna řada příliš tradičních hodin, kdy na jedné straně stojí autorita učitele a na straně druhé pouze pasivní posluchač a přijímač již úplných informací. V této oblasti, tzn. ve změně přístupu vyučujících k žákům, ve využívání efektivních metod a forem práce stojí před vedením školy nelehký úkol. Vzhledem k organizaci, kontrole a výsledkům žáků v oblasti odborného výcviku, za který odpovídala v době nedávno minulé současná ředitelka školy, tato úloha není nereálná.

Hodiny odborného výcviku se vyznačovaly znalostmi cílů výuky, vhodnými metodickými postupy, objektivním hodnocením výkonů žáků, jimiž bylo dosahováno značné efektivity v procesu.

Stupeň hodnocení: ještě vyhovující a velmi dobrý

Efektivita využívání hospodářských prostředků je dokladována ve Výroční zprávě o hospodaření školy. Kontrolou účetní závěrky za rok 1998 a dalšími prověrkami realizovanými zřizovatelem školy nebyly zjištěny žádné závady.

Ředitelkou školy je sledováno průběžné čerpání rozpočtu přiděleného škole

Při komplexním posouzení všech sledovaných oblastí je škola hodnocena stupněm dobrý.

Doporučení ředitele školy:

- důsledně vést pedagogy k efektivní, kooperativní a formativní výuce
- efektivněji realizovat kontrolu jak pedagogického procesu, tak dokumentace třídních učitelů
- z řádu školy odstranit nevyhovující formulace
- respektovat právní normy
- zvážit využívání žákovských knížek a výkazů o studiu žáky
- zlepšit materiální vybavení a estetickou úroveň většiny tříd

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PaedDr. Vladimír Krieg	dr. Vladimír Krieg v. r.
Členové týmu	Mgr. Iva Kadeřábková	Iva Kadeřábková v. r.
	Mgr. Viktor Müller	V. Müller v. r.
Externí spolupracovník	Ing.Bohumír Stříbrský	

V Příbrami dne 1. února 2000

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 11. 2. 2000

Razítko

Ředitelka školy	Podpis
Ing. Eva Hrušková	Hrušková v. r.

Předmětem inspekce bylo komplexní zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu: ČŠI, ul. 28. října 24, 261 02 Příbram VII. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrý	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad Praha-západ	2000-03-02	025 11c/00-2165
Zřizovatel: MZe ČR	2000-03-02	025 11b/00-2165

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
--	--	nebyly podány